

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто пост. шлян. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в квітні 500 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. кр., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Важка криза.

Львів, 11. квітня 1929.

Можливо, що в хвилині, коли ці стрічки дійдуть до наших читачів, у Варшаві вже буде новий уряд. Можливо, бо останні інформації, які надійшли в Варшаву, кажуть, що урядова криза на укіпченні. Новим прем'єром має стати дотеперішній міністр освіти д-р Казимир Свitalsький. Можливо, що він ним і стане. Про його особу та політичну фізіономію багато писати не треба. Він має бути ставлеником тієї групи в таборі санацийі, що визнає необхідність «твердої руки» в правлінні, що все обстоювала і обстоює пряму лінію радикального розв'язання всіх політичних вузлів. Дехто має ту безкомпромісову групу санацийного табору «групою позловників». Наведеного вистане, щоб собі представити бодяк у грубих рисах майбутню політику наміченого прем'єра.

Теперішня криза польського уряду є вищого польської державно-устроєвої кризи, що тягнеться вже від травня 1928 р. Новий уряд Свitalsького стане перед завданням ту кризу поглибити та закінчити, а точніше кажучи, то довести заплановану границю перероботом кризу до її львівської розв'язки. Чи вдасться йому це, та чи він успішно поладнає таку незвичайно великої ваги справу?

Очевидно, що відповідь на ті питання зможуть принести тільки самі події та їх дальший розвиток. Бож для нікого нині в Польщі не є тайною, що дальша гра у війну між урядом і соймом неможлива. А неможлива тому, що відбивається дуже відомо на господарському і міжнародному положенні Польщі. Навіть пишуть про те, що сойму вже й санацийні органи і вимагають від найвідповідальніших чинників скорих рішень і покінчення з теперішньою провізорею.

Отже криза уряду є тільки першим етапом, першим, що так скажемо, кровом на шляху, який веде у нетрі боротьби за перебудову польського державного устрою. Кажемо у нетрі боротьби, бо така боротьба без сумніву буде, і буде вона, можна надіятися, заваята та затяжна. Коли розпуть сойм, вона буде вестися поза ним. Але поки це станеться, поки сойм перестане існувати, то нема сумніву, що він з мотивів самообереження і з мотивів обстоювання свого престижу, буде протиставляти усьому диктаторським тенденціям правління. А це може і мусить тільки приспішити його кінець. Бо теперішній сойм налівоє в такому примусовому положенні, що не може не відступити в обороні свого престижу і своєї гідності. Згідно з конституцією він (сойм) має право вимагати від президента скликання сесії (на підставі 145 посланими домагання). Якщо теперішня соймова більшість скористає зі свого права і доведе до відкриття сесії, тоді сойм без сумніву стане чинником, що зможе приспішити хід політичних подій у Польщі та звести його на цілком непередбачуваний і несподіваний шлях. Чи до того дійде — не знаємо. Але це в витвореній ситуації не найважливіше. Найважливіше те, що Польща наляглася в моменті, в який зарисовується перед нею перспектива поважних внутрішніх потрясінь.

Від них не спасе вже мабуть держави ні який санацийний уряд під проводом д-ра Свitalsького, ні під якимим іншим проводом. Ще менше шанс на опанування положення у теперішній польській соймовій опозиції, яка взагалі не булаб здатною до утворення парламентарного уряду на випадок, якщо — але це тепер неможливо! — санацийний табор сканітувався і зробив місце ліній. Одним словом положення незвичайно складне і важке в дуже численні, а до того й у великій мірі не милі для поляків несподіванки.

І який там на горішнійся радикальна «полковницька» група санацийного табору, який не погрожує своїм опозиції, то їй не вдасться безболісно опанувати самого неможливого життя та протиставити львівній поліції, які будуть аналогічно того, що їх підготувало від 1928 р. Вже тепер помітно в господарських колах позаневаження до долі внутрішнього дня. А який чи інший вигляд обложеного виразні, але того самого по душі і політичним тенденціям, тільки радикальнішого у тавітний уряд, не плідне упертою до того, коли ні на бібівській семабоні

Економічна скрута.

(Допис з Волині.)

Луцьк, 10. квітня 1929.

Лише щоденні безпосередні взаємини з селянами дають можливість пізнати ті драми їхніх буднів, про які пересічні мешканці волинських міст, а навіть і наші діячі рідко мають поняття.

Черговою драмою поважної частини селян-різників, переважно малоземельних, є брак гроша на насіння. Летні дихнуло весною, як серед цих селян почалася розпучлива метушня. Така вже традиція: «Грім не вдарить — мужик не перехреститься». Лише коли треба виїздити в поле, він шукає позички насінням чи грішми.

«Світ, як кажуть, не без добрих людей!» Ви-позичаючи селянам насіння, ці «добрі люди» беруть в осени до двох-трьох пудів шпівенці за пуд вівса чи ячменю. Легко собі уявити, що для селянинові така господарка і чому наступної осені в нього знову не буде ні насіння ні грошей.

Позички грішми на весняні засіви в приватних осіб бувають не лекші: селяни іноді згорі за-продують майбутній урожай.

Насіння селяна драма остільки дошкуляє селянам, що вони самі починають думати про творення громадських насінних фондів. Цією тенденцією покористувалася дупька філія «Сільського Господаря» і допомогла для пробі організувати своїм кружком в с. Гиндзів випоничально насінного збіжжя. Насінний фонд цього кружка склався з добровільних жертв заможніших членів; позички-ж видаються біднішим, яким насіння браку. Цим простим способом розв'язується драма кількох селян-хліборобів. Можна в певності сказати, що повстання таких випоничальних насіння при існуючих і майбутніх кружках «С. Г.» врятувало б багато нещасливих селян від тяжких весняних клопотів і осінньої релії.

Маємо Річний Банк і маємо українські кооперативні банки, які мають своїм завданням видавати позички майже виключно селянам-різникам. Здавалось би, що Річний Банк повинен би сам просити наші банки обмежувати необхідні кредити і розподіляти їх між нещасливими селянами, позбавленими насіння. Це повинен би робити хоч би з огляду на майбутні податки, яких селяни не в силі будуть платити. Та цьому Банкові наклали об'язок робити «політику». Не думайте, що економічну, ні — політику іншого характеру. Нашим кооперативним банкам і іншим інституціям майже отверто говориться: «Або ви будете робити потрібну для нас політику, або киньте назі на те, що українські селяни будуть мати гроші». Коли-ж «Українка» у Луцьку виступає в «політику» не побажав, то йому відібрано й той скромний кредит, який він мав (30 тисяч).

З другого боку польські політичні чинники стараються використати грошову скруту селян на те, щоб запрягти їх до свого національно-ідеологічного лагу. Приспівено форсують на села маси Стефчика, хоч там, де вони повстали раніше, вже встигли абанкротувати в очах селян. А одночасно твориться й спеціальна пастка під українським шильдом: регіональний український кооперативний кредитовий Банк у Луцьку, який має, очевидно, недвозначні політичні завдання. Цей банк не є новинкою. В свій час Сікорський руками Осілка створив подібний банк у Рівному. Селяни, щоб одержати в ньому позичку, мусіли раніше записатися до партії й підпорядкувати себе тим, що давали гроші. Таке саме харання селянських душ, прибитих грошовою скрутою, малочисельних душ, прибитих грошовою скрутою, які і будуть мати всі подібні банки. Не господарське відродження, не движення селян на шлях поступового господарювання, а вузьке націоналістично-шовіністичне політичанство кермує цю андїку.

Для ілюстрації того, якими засобами стигають наших селян, що потребують грошей, у різні політичні комбінації, наведу процедуру одержування кредитів на насіння. В моїх руках є друковане подання до кредитної інституції про видачу короткочасного кредиту на пасічникство з квестіонарем і зобов'язаннями дозвизка. Щоб одержати позичку, селянин мусить мати на

шому поданні опінію: 1) «Кулка рольничого» (то значить бути його членом); 2) мужа довіри «Сюзу кулок рольничих»; 3) Окружного «Сюзу кулок рольничих»; 4) Інспектора близівничих при «Сюзі кулок рольничих». На поданні зазначено: 1) що без опінії зазначеного Інспектора, кредиту не можна дістати і 2) що ця процедура та зобов'язання видані за порозумінням і згодою Річного Банку з дня 20. березня п. р.

В квестіонарі є запити, чи бажає претендент записатися до пасічничої кооперативи л. (звичайно польської в Луцьку), а як не бажає, то зазначено буде мати опінію відмову.

Отак, Річний Банк віддає монополію укрі кредитів у руки польських організацій — «Кулок», «Сюзу», кооператив, штучно створених з яким політичною метою.

Слабші духом чи більше безпорадні пауть туди, запрягаються до політичного воза, щоб пережити скруту внутрішню драму і при першій можливості тікати.

Отак грошева скрута нашого, ще слабо організованого селянства використовується чи-то для приватного нислєску, чи-то для роблення «політики». Ця «політика» не давала «бажаних» наслідків доє, не дасть і надалі. Але тимчасом вона робить селянську грошову драму ще болючішою, ще страшішою.

На жаль, до цієї драми прикладають руки й деякі українці

Хлібороб.

Комуністичні болячки.

Праві ухильники в комуністичній партії СРСР.

Радянська преса приносить тези промови голови Всесоюзного Виконавчого Комітету Рад Кадівина про «шляхи сільського господарства», які намічує комуністична партія для селянства з СРСР.

В тих тезах є й аналіз ідеології т. зв. правих ухильників у сільсько-господарському питанні. Це аналіз дуже цікава і варта з нею познайомитися. Кадівин каже, що до найважливіших помилок правих належать такі:

«1. Всупереч постанові XV. партійного з'їзду праві ухильники прагнуть загнати і згорнути розвиток радгоспів та колективістичного руху, що має рішуче значіння з погляду на тільки майбутнього радянської країни, коли ці форми хліборобства посядуть переважно місце у сільському господарстві, але й з погляду нинішнього становища, коли розвиток великого хліборобства у державних і колективних формах пролетарського держави протиставляє гнотайському типу створення великого хліборобства. Курс правих на відмовлення від будівництва великих соціалістичних фабрик, та від де далі більшої підтримки розвитку колективів, на відмовлення від систематичного та впертого переходу сільського господарства на базу великого виробництва, партія розглядає, як отвертий перехід на позицію гнотай, отверте відмовлення від дренівної ролі робітничої класи в галузі розвитку с.госп. виробництва. Партія відкидає цей правий ухил від партійної опінії з такою-ж рішучістю, з якою вона відкинула кілька років тому троцькістське перекручення партійної лінії, що призводило до підняття опінії робітничої класи і середняком.

2. Всупереч безперечним показникам зростання сільського господарства та якісному зрушенню в ньому, праві ухильники базиканим про «деградацію сільського господарства», маскують свою опортуністичну платформу у питанні про шляхи розвитку сільського господарства. Ці гнотайські правих про «деградацію сільського господарства», як і антилєнінська теорія правих про «постійні поступки» дрібобуржуазним верстам села, відмовлення від регулярної ролі селян на ринку, відмовлення від ілянізу-держорганів на ринку, відмовлення від ілянізу-ального оподаткування верхніх верств гнотайського оподаткування, відображення на нєста тощо, на ділі є ідеологічне відображення етиску на радянську державу капіталістичних етисментів, що прагнуть повернути село на капіталістичний шлях. Партія рішуче відкидає цю капіталістичну позицію правих, бо вона на ділі доводиться до відмовлення від пролетарського керівництва селянством.

3. Всупереч постановам XV. партійного з'їзду.

праві ухильники прагнуть підмінити лінію партії „на посилення наступу на гнітання“ політикою мирного співжиття з гнітанням і „виростання гнітання в соціалізм“. Це на ділі означає курс правих елементів на відмовлення від основної лінії партії, спрямованої на знищення класу. Тим самим, лінія правих веде до унічення гнітальної кабали та експлуатації бідняцьких і середняцьких мас селянства.

Завис опортуністичне заперечення правими факту загострення класової боротьби на селі, наперері неодноразовим вказівкам Леніна на те, що диктатура пролетаріату означає не припинення класової боротьби, а її продовження в нових формах, іноді в найгостріших формах, особливо у зв'язку з успішним витісненням капіталістичних елементів соціалістичними в умовах НЕП-у.

Партія рішучо відкидає антиленінську теорію „простання гнітання в соціалізм, як теорію, що веде до розбавлення робітничої класи перед класовими воротами, приспання її революційної діяльності, до послаблення її боєспроможності в боротьбі за подолання господарських труднощів на основі генеральної лінії партії.

4. Праві ухильники намагаються замазати роллю й значення самостійної організації широких мас бідноти. Спроби замазати або замовчати це найважливіше завдання партії, на ділі спрямовані не тільки проти бідноти, але й проти середняків, свідомі організації бідняцького селянства має за свою мету посилити підпору радянської влади на селі, посилити відрізок гнітання, зміцнити на ґрунті цієї відсічі спілку бідняка і середняка-селянина. Партія рішуче відкидає ці спроби витіснити партію до опортуністичного бозета політики відмовлення від зміцнення підпори партії на селі, політики розмивання гнітання в його боротьбі з біднотою.

5. ЦК мобілізував волю й активність робітничої класи, щоб здійснити максимально можливий темп індустріалізації у зв'язку із заходами економічного піднесення широких мас селянства та створення громадського великого сільського господарства. Всупереч прамій вказівці Леніна про те, що „за одну матеріальну основу соціалізму може бути велика машинна промисловість, адала реорганізувати і хліборобство“ (Ленін, т. XVIII, ч. 1, стор. 316), праві ухильники намагаються згорнути темп розвитку індустрії.

Партія з усією рішучістю відкидає цю позицію. Не капітулянтські пропозиції про аменшення темпу розвитку індустрії, а зміцнення змички, за допомогою посилення індустріалізації та швидкого розвитку галузей промисловості, що обслуговують виробничі потреби сільського господарства, яке реорганізується — ось така позиція партії.

Наведених п'ять „головних гріхів“ правих „ухильників“ є причиною незвичайно затяжної та важкої кампанії теперішніх офіційних керівників російського комунізму, кампанії, яка, до речі кажучи, ніяк не може увінчатися цілковитою ліквідацією правової ухили.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

БЕЗЖУРНІ ДНІ.

Оповідання.

(Продовження.)

— Працюймо, щоб великий момент застав велике покоління! — доповідав святочно Стецько, повстаючи в місті і підкреслюючи голову. — Ось моя рука, що з того шляху не айду ніколи. Працювати, ситиму слово, і ні гріш, ні почесні, ні особисте життя, ні страх не айбуть мене з тієї дороги! Це присягаю я тобі, друже мій єдиний, ось тут, під тям розп'ятим на хресті.

Стецько полав Грицькову руку. І Грицько простяг свою, пригорнув Стецька і прошептав: — І я тобі присягаю те саме біля цього хреста, під цими ліпами, в цю чудову місячну ніч. — Вити́м собі по галузі лише й завіттаймо себе нею на пам'ятку присяги!

Повитинали собі по зеленій вітці й завітчалися ними, як юнаки до шляху.

XXV.

— Що ж думаєш про свою Ксею? — спитав Грицько приятеля, коли, відпочивши, йшли далі. Стецько наче не чув цього питання. Грицько клав його поплід рами і повторив питання:

— Що думаєш про свою Ксею?

— Як-то що?

— Любиш ти її? — спитав і Грицько вдруге тихо.

Місяць пішов у низ і став заходити. Від сходу нащипав небо чорними кров'яними маками і синіми блазатами. Світало.

— Не розумію, чому ставиш це питання? — відповів Стецько.

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

Апель до президента.

Орган ендеції „Газета Варшавська“ з 10 квітня (ч. 106) приносить статтю п. н. „Голос президента“, в якій між іншим читаємо:

„Арт. 54. конституції наже, що президент Річпосполитої перед обнитим урядом складає перед Національним Зібранням присягу, що починається словами: „Присягаю Богові Всемогучому, в святій Трійці Єдиному й прирікаю Тобі, Народу польський, на уряді президента Річпосполитої, який перебираю, свято додержувати й боронити права Річпосполитої, а передовсім конституційні закони“. А далі „Газета Варшавська“ дає від себе до цього такий коментар: „Великою й страшною в відповідальності є ця присяга! І яке це так діється, — на Бога живого, — що пресові органи, які хотять бути архикатолицькими, майже шодня зі злочинною легководуністю пишуть про державний переворот, якого, очевидно, своїми силами не можуть перевести, але до якого заохочують інших“. По тім „Газета Варшавська“ цитує артику 51 конституції, в якому стоїть: „За зраду держави, знасиування конституції або карний злочин може потягти до відповідальності президента Річпосполитої лише сойм ухвалою більшою 3/5 голосів“.

„Таким чином — читаємо далі у „Г. В.“ — поруч відповідальності перед Богом існує в конституції також відповідальність перед державою — перед Державним Трибуналом. Уважимо своїм обов'язком навести ці постанови в теперішній хвилі, щоб додати певності переляканий суспільності, що є в державі найвищий чинник, президент Річпосполитої, який узав на себе супроти Бога й народу тяжкий і відповідальний обов'язок боронити конституцію, цілу конституцію, а не тільки якінебудь окремі її постанови. А коли так, то весь край мусить мати надію, всупереч поголоскам, які ширять ріжні непочитальні органи преси, що хоч і нагромадили над нашою державою грізні хмари, то президент Річпосполитої знайде в собі досить сили й волі, щоб ці хмари розігнати. Голос має президент республіки! Стверджуємо це не для якихнебудь побічних мотивів, бо політично стоїмо далеко від президента Мосціцького. Стверджуємо це виключно в інтересі народу й держави, бо крім права й присяги також фінансове, економічне й внутрішнє становище краю є таке, що всяка перероботова гра неминуно веде до катастрофи. Це стверджує не тільки недільна ухвала Головної Ради народової (ендецької) партії, але навіть розважнішій чинники в урядовому таборі. Голос має президент Мосціцький! На той голос чекає вся Польща!“

Ось до чого додумались ендеки! Для них тепер остання дошка рятунку для zagrożеної рівноваги в Польщі — апель до президента!

„Українська меншість у Польщі“.

В ч. 80 краківського „Часу“ уміщено статтю Р. Мазановського під повиним заголовком. В цій статті автор старається довести, що нема жадних фактів на те, щоб сконстатувати, як відноситься українське населення Польщі до польської держави та її місцевих органів влади. Це, на його думку, міг би зробити хіба лише публіцист. Ні голоси української преси, ні опозиція українських парламентарних клубів, на його думку, не відбивають справжніх настроїв українського населення. Та цього ще мало. Автор старається довести, що властиво нема суцільної території, заселеної українським населенням і що це утруднює розв'язання проблеми „української меншости“. А висновок з усього цього ясний: „Я особисто гадаю, що глання непримирних українських політиків було би проти психологічних почувань українського хлопа. Господарське піднесення краю, справедлива, але суворая управа, дали би може кращі наслідки“. Це все, що вміє сказати про українську справу в Польщі п. Мазановський. Чи не шкода „Часові“ паперу на друкування таких річей?

Бомби в індуському парламенті.

Дві бомби, які кинено в індуському парламенті, цілковито знищили лави, на яких сиділи представники уряду. Поранено п'ять осіб, між ними також міністра фінансів сер Джорджа Шустера, одначе рани не є небезпечні для життя, бо як показало слідство, бомби мали слабу вибухову силу. Сер Джон Сімон, голова англійської комісії для досліду індуської конституційної реформи, був на галерії і через те не ранений. Коли впала перша бомба, між присутніми послами почалася паніка й вони кинулися до дверей, щоб вийти з залі. Два індуси, що кинули бомби, вистріляли з револьверів у повітря й гукнули — „це ми зробили“. Поліція без опору арештувала їх. В залі знайдено розкинені відозви, які мали підпис: „Гіндостанська соціалістично-республіканська армія“. В цих відозвах вказано на масові арештування провідників робітництва й на те, що парламент готує новий закон про публічну безпеку. З огляду на те, гіндостанський республіканський союз дав наказ своїй армії виступити активно.

Іменування радників Промислової Палати.

Мін-ство промислу та торгівлі іменувало на 6 літ радників львівської промислової палати. До промисл. секції: проф. Сокольніцького, інж. Вжозовського, інж. Плятовського і Зісера. Радниками до торг. секції іменовані: проф. Ол. Дольницький, Микола Заячківський та Френкель.

— Значить: любиш, бо вітаєш від прямої відповіді. А любиш її ширю?

— Коли люблю, то ширю, або не люблю — відповів Стецько. — Чогож питаєш?

— Чого питаю? Бо думаю, що хтось є добрим письменником, або ним не є. Сам ти казав під крісатими ліпами, що перед нами важкі, великі завдання. Мабі, яка живіть маленькими ділами, маємо дати напрям, ідею, змістити й туго і бажання великих діл. А ти що, мій друже єдиний?! Оскільки фільософію, оженився з любови, вав місце при гімназії, дістав обухом по голові і — пропа! Який ти письменник тоді? Нам, друже, мій треба вчитися, багатько вчитися, побувати в чужих краях, жити під великих діл широким помахом могутніх молодечих крил. А ти що?

— А твої любовні вірші до твоєї Ксеї?

— Мотиви, мистецтво, аж казав тобі це вже не раз і не два. Мотиви! В житті хотів би я від неї як найдалше бути.

— Ха-ха-ха! — реготав Стецько. — І ти, Грицьку, віриш, що можна втекти від життя? Ти віриш, брате, що можна любити, писати палкі вірші до своєї любови і рівночасно з тим не хотіти її мати, одружитися з нею? Це хіба в тебе одного можливе! Це все неприродне, а що неприродне — мусить агнувати! А зрештою письменник повинен планати як найширші видокруги життя, ая сам повинен пережити що найважливіші обляги життя. А деж ти їх пізнаєш, як не в родині, не в батьківстві? Казав, добре це казав котрийсь американець, що в суспільних справах не повинен промовляти той, хто не зробив оцих чотирьох діл: не виплекав дерева, не збудував дому, не був жонатий і не виховав сина...

— В суспільних справах! — перебив Грицько. — Я-ж поет.

— І до поета це відноситься, бо як можеш промовляти до всіх, не пізнавши хоч тих найважливіших фаз, якими живуть майже всі?

— І по четвертому році фільософії оженився!

— Так я не кажу, але й не бачу ніякої причини, чому любов, найгарячий обля життя, мала бути протина мистецтва? Цього я ніяк не в силі зрозуміти. А в тім ця вся наша розмова більше теоретична, бо що ж? Я був усього раз із нею, навіть добре не пізнав ще її. А пізнаю, побачу, що з неї буде ширий друг і приятель, тоді, ну — тоді й побачу і напевно вже скажу тобі!

— Ого! Я вже ніяк певний, як випаде це „побачу“, це „пізнаю“...

Стецько замовк. Шойно по хвилі спитав друга:

— А ти ж не сподієшся знайти в своїй Ксеї широго друга і приятеля?

— Боюся її! — відповів тихо Грицько. — Боюся, що вона обляпить мої крила. Широко хочу їх розмахнути, підністися високо й буйним зором захопити широкі видокруги, але боюся, що вона все буде при землі.

— І добре! — перебив Стецько. — Нешастам було би твоїм, якби дістав таку саму, як ти. Коли високо алетів під хмари і стратив землю зпід ніг. Маж всі діти землі, від неї не втечемо.

— Це правда! — промовив Грицько. — Але боюся, що вона бачить в мені не поета, що йде в бія на ціле життя, а студента, який небаром докінчить свої студії і буде мати хліб. Хліб! Розумієш! Ось чого я боюся.

— Сподіюся, що моя Ксея... — зачав Стецько, та вже по третьому слові відчув, що товариш його не слухав. Замовк і сам став мріти про своє майбутнє шастя, про Ксею. Була ось тут біля нього й шептала як друг і приятель

(Продовження буде.)

— Рікні вістки. У північній і середній Італії відчують сильні землетруси. — Французські громадяни Штрасбурга хотять поставити пам'ятник Фошові на місці, де колись стояла пам'ятник Вільгельма I. — На синагогу в Шікаго підчас богослуження з приводу 10-ліття "Великої Ромуни" напало 5 бандитів і забрало під загрозою револьверів 80.000 дол. — Помер зять маршала Фоша полковник Фур'єр, автор творів на військові теми. — Президентів Гуверові сплуха рука після 1757 стиснень руки його офіційних відвідувачів на протязі одного дня. — У Радомі помер "братів" Крассінський, який записав два свої маєтки вартості півтора міль. дол. на Академію Наук в Кракові. — 8 американських воїнів, що вибрані в Панами на море, впади жертвою крокодилів; трьох із них врятувалось. — При кінці березня було в Аавстрії 225.034 безробітних, що одержували підмогу. — Американський мільйонер Сінклер засуджений за нафтові зловживання на 3 місяці, які мусить відсидіти. — Паризький диктатор моди, кравець Поаре, рішів перенести центр свого підприємства до столиці фільм, Голівуд, де вибудує дім і вложити у нього 300.000 доларів.

(Старий Самбір) — 223 амер. дол.; 131 о. д-р Левицький Василь (Криломанин у Перемишлі) — 50 дол.; 14) Мочульський Михайло (нотар у Грималові) — 20 дол.; 15) о. Бачинський Олександр (Козівка) — 9 дол.; 16) Тимків Марія (Бабин п. Косів) — 15 дол.

Літературний куток.

Німецька книжкова продукція.

Річна німецька продукція книжок дійшла до рекордних цифр. У 1927 р. вийшло там 31.026 книжок, а в 1928 р. 27.794. У 1913 р. було там 28.182 видань. Як і досі, в усій загальній сумі перше місце займає «красне письменство» з 4491 томами. На другому місці стоять шкільні книжки з 2281 томами, на третьому релігія, мітологія і технологія: 2088 томів. Стільки-ж є творів із соціології, політики, господарства та статистики. 1697 томів — техніка, 1662 — право, 1548 — книжки для молоді. Середня ціна кожної книжки 5,62 марки. Німецькі видавці роблять зусилля, щоб обмежити перекладну літературу, за яку треба платити гроші чужинцям, а проте за минулий рік перекладні твори зросли на 16,6 проц. У порівнянні з 1927 р. і переклади вийшло 1477. У цій цифрі є 542 томів з англійської мови, 288

з французької і 176 з російської (тут треба врахувати велику кількість видань Толстого з п'яти його роковин).

«Доповнення» Академії.

«Газет де Пари» розпослала цікаву анкету: читачі мають подати прізвища 30 письменників, які мали би доповнити неофіційну «Академію Гонкурів». Ця Академія має, згідно з заповітом її засновників 10 членів і не думає позбавлятися до числа «Французької Академії». Весь конкурс є літературною забавою, яка має на меті звернути увагу на письменників, що мали би дані ввійти до одної або другої академії.

Місце Фоша в Академії.

Смерть маршала Фоша опорожнила одне місце серед 40 «безсмертних». На цьому місці сиділо від часу існування «Франц. Академії» 18 осіб — перший маршал Де Віяр, переможець з Денен, згодом історик Токвіль і проповідник Ляксерр. Фош займає своє місце в 1918 р. після маркіза Де Воюе (автора студії «Російська повість») і його приймав промовою Поанкарє. Тепер є «безсмертних» 38, бо місце після смерті драматурга Де Кюреля також ще не заняте.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Юрко Боюк, хорунжий УГА, абсолютний високий ветеринарної школи в Брні на Мораві, родом зі Серафимів, пов. Городенка, помер 21 березня ц. р. в 36 р. життя у Брні. — Покійний пішов ще як ученик 6-ої кл. гімназії сільським і був усяди там, де кривавився його полк, де кулялася доля нашої Батьківщини. Від перевороту 1918 р. аж до роззброєння його бригади на Вел. Україні служив як хорунжий УГА в осьмий (самбірській бригаді III гау. корпусу. Перебував Тухолі і всі її злидні, звідки втік на Чехословаччину, де був знову в таборах (Ліберець, Нім. Яблінне Йозефів). Після того працював у вис. вст. школі в Брні, яку й покинув. Там помер від туберкульозу, яку привів собі з таборів. Похоронив Покійного, що був діяльним членом усіх наших товариств, відбулися при участі цілої нашої колегії і студ. хору з Брні в селі Шлепаніцах. Над могилою прещав Покійного від старшин і стрільців УГА четар Ілько Калічак, а від студ. організації п. Володимир Пеленський. Вдова по Покійним зложила в хвілі жалоби 500 к. ч. на «Рідну Школу». — Вічна пам'ять доброму товаришеві і вірному воювачі!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:

Четвер 11-го, г. 7-30 веч. «Двох па-м'я Б.»

П'ятниця 12-го, г. 7-30 веч. «Царевич», оперетта.

Субота 13-го, г. 1-30 попоз. «Пан Даміан».

Субота 13-го, г. 7-30 веч. «Діоконда», опера.

Український Народний Театр ім. І. Тобілевича в Станиславі.

Субота 13-го, «Галка», опера на 4 дії Ст. Монюшка.

Неділя 1-го, «Галка».

Гостиний виступ п. А. Гаска, оперного тенора і п. Н. Костів, драматичного сопрана.

Кіно.

«Аполло»: «Дана в лоні ч. 13» з Гретто Гарбо.

«Лек»: «Богині спокую».

«Оаза»: «Лепит діамант».

«Палас»: «Танецьниця з Москви».

«Пан»: «Тінь гарету».

«Фатаморган»: «Сматання князівки Трубенної».

«Химера»: «Криза».

Програма радіо.

П'ятниця 12-го.

Льондон (358). 21-00 Симфонічна оркестра.

Париж (174). 18-25 Пате. 20-30 Концерт Лігаррі.

Берлін (175.3). 19-30. Радіоректор Мюнхен (336.7). 19-15. Концерт мажористів.

Ляйпциг (361.9). 20-00 Опера Гендлі.

Штутгарт (374.1). 18-35 Опера музика.

Рим (333.8). 20-35 «Патаніні» Логара.

Мілан (301.5). 20-30 Симфонічний концерт.

Відень (319.9). 20-00 Народна австрійська пісня.

Будапешт (345). 17-30 Циганська музика.

Київ (775). 19-00 Легка музика.

Москва (142.3). 16-00 Класична музика. 20-00 Літературна п'ятниця.

Каріка (1690). 18-30 Етнографічний концерт.

Варшава (1395.1). 17-35 Концерт в каварні «Оаза». 20-15 Симфонічний концерт.

Субота 13-го.

Льондон (338). 19-00 і 20-30 Квінтет.

Париж (174). 18-25 Пате. 20-15. Маріо Калес.

Берлін (175.3). 21-00 Радіоректор Мюнхен (336.7). 21-30 Концерт балет.

Ляйпциг (361.9). 19-35 «Лийн стріжень», опера.

Штутгарт (374.1). 20-00 Ріголетто.

Відень (319.9). 19-15 Камерний концерт.

Мілан (301.5). 20-30 «Сафо», опера.

Будапешт (345). 20-15 Хор. 21-15 Циганські пісні та музика.

Москва (142.3). 20-00 Концерт.

Ленінград (1000). 19-20 Симфонічний концерт.

Київ (775). 19-30 Концерт.

Харків (1680). 18-30 Вечір аскацій.

Варшава (1395.1). 20-10 Легка музика. 22-30 Музика до танців.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Навчачи дати на потреби «Іднот Школи» зложив Вп. Люба Колеса 10 ам. дол. Панство Кошечний Лівів 30 дол. жито цінити на доминок дорожню Шлагрови радників Копраско до Солотани. Селік Студентів Високих Товариств між у Львові 30 дол. як дохід з Шевчен. історичного Святи. Управ. дів школи ім. Б. Гринченка 25 дол. як дохід з Діточих Сходин днів 7. п. м. Українська Студ. Громада Ковків 11 дол. з відпиту доп. д-а Кубіло-вича, учениці VIII кл. А. української держ. гімназії в Тернополі 1150 дол. НН Житомирський складає ширю подяку Годови Управ. 1800

«Спорт в У. Г. А. на еміграції». Відчит на цю тему, виготовлений п. І. Калачиком, прочитав в суботу 12 квітня п. р. Т. Білоостовський в доміні С. У. К. Ціавада ч. 9. Початок: год. 7. вечором. Вступ вітаний. — Видів С. Т. «Україна».

Пригадка. Загальні Збоги кооп. «Українське Народне Мистецтво» відбудуться днів 12 квітня ц. р. о год. 5-1 по в селі Бесіди 1801 1-1

Викла жертв переселенц до Товариства Прихильників Освіти у Львові на Фонд Напрями Акад. Дому в золотий складки в Носовичів. Вовина 12-30. В. Дорос, Семенівка 10. о. Писецький І. Корніс 2. п. Писецька 2. В. І. Хр. Писецький 130. Сивин Іван, Раковий І. Кошицька М. Кайдаш 130. Гайдук С. Грушчині 2. о. Сас Поговорський 2. п. Ленуки. Рава Руська 2. Романовський П. Дучини 250. Педик А. Курія Л. 3. Литвиненко М. Жабини 5. Козловський О. Рогатин 2. Федосів Т. Черилка 2. Любінецька І. Фаліш 3. Нахариєва М. Шитків 3. Рак Антін, Лівів 10. Бодзівський І. Ляховичі 2. о. Тимків І. Валди 2. Лазарів Нас. Сілені І. Лівівська Софія. Лукич 5. Мойсей І. Кайко 5. Смордінський М. 5. Букада А. Раві 5. Штоперова Марія. Журавини І. Сивостів В. Володіа 6. Пилипчик Н. Володіа 1 д-р Гіма М. Горішні 5. п. Рукавич. Хрустко І. Якімівський Гай Д. І. Саврій П. Топіка 3. о. Збодовський 2. о. Горасяцький Т. Добролюбов 3. Матвійчук Г. Шиніш 3. Ледехів О. Стебник І. Кооп. Босаресені, Романівка І. Турчак Т. Самбір І. Залужний К. Лавришів 2. Кошубка М. Гринявія 5. Попович З. Кукич 5. Лавришів Марія. Теліа 30. Рубачівка М. Токмаліш 2. Особа П. Лодзіанська 5. Сеніков Ст. Підлозчиківка 5. Залужний І. 2. Мико І. Тернополі 2. Чухур Юра. Козлівка І. О. Метик Ю. Артеміс 3. Шенієва А. Фрага 130. Шерстюк Іван. Сузімля 225. Костюк Панько. Руда Павлишина 2. Тріпка. Гриневелі І. о. Бордун І. Туря Вел 10. Бордун Дх. Вилоти 2. Пенас М. Ташків 2. Тивієвич М. І. д-р Павлович О. Таріана 10. Борсевич І. Якімів 2. Поговор І. Турчак 2. Пилик С. Рогатин 3. о. Штуровський О. Ратина І. о. Тарасович Гіле. о. Згорієвський Фр. Хрєва 4. Романко І. Ситинка 2. о. Ма-

вер Ст. Дорожів І. о. Сивістун Володімир. Церковня 2. о. Іванусів Н. Ванеліш 2. Казушій Дмитро. Германівка 2. Ласовський Геронт. Фільварки 3. Гайовський Антін. Савіш І. Пучак І. Самбір 2. О. Мотилівський С. Тереволів 3. Пилипівський Т. Познань 5. о. Боби Кайч Із. Саджавка 5. о. Трешніковський А. Крєсє 2. о. Черемисинський Ярослав. Вербілиць 5. о. Сивко М. Залужний І. Жіночий Кружок. Коломия 5. Грабєш Дм. Обертин 2. Ковалік Степан. Іваків гор. — 50. Максимюк Осип. Катонів 10. Гнат Панас. Броди 3. Кішаків Р. Горішні І. Була І. Дивів 2. Лєво М. І. В. Винику 2. Волчак П. Лівів 3. проф. Огінєко, Равава 3. Скадєйшій Т. Жидачів 5. Володіа Антін І. Іва. Старий Самбір 5. о. Пасіка Ів. Тернополі 5. Корольчук Петро. Крєхонів 2. Зетин О. Рогішні 5. Лисівський Емануїл. Космак 5. Полівська Галя. Житків І. Лівівський Е. Уваз І. Козак М. Рогішні 2. Шаранівський М. Медик 2. Дивідас П. Будзів 10. Вурачківський І. Хойніш 10. Яремко І. (збєра в гімназії) Самбір 11. Масак П. Милан 2. Королькович Галя. Лоборюстів 2. о. Савкевич В. Васюшин 10. д-р Кийків І. Обертин 3. Кивасинів Д. Огєльнич І. Барчук Лм. Миків 2. Черкас С. Бертеміа І. Дудич І. Горушюк 5. Кобзівська Софія. Клодєнко 10. Бренко Мих. Пристєпє 2. Народний Базар. Перемішчє 25. Яремко Ол. Перемішчє 10. о. Прокопчук Ів. Вербілиць 2. д-р Калін Ів. Тернополі 5. Пастрик Мис. І. Марія. Ленка 5. о. Кошич Ів. Шитків І. Козівчук М. Кайдаш 130. д-р Волієць Ол. Броди 3. Митасків Софія. Заліє 130. Хопатюк Ол. Брошнів 3. Михайлюк В. Рижкова Вел. І. Шкєрєво Мис. Билотон 2. Іж. Монастирський Витовт. Лівів 5 амер. доларів. С. Строцький 8 амер. доларів. НН Житомирський складає ширю подяку на цюку місці Товариство «Прихильників Освіти у Львові». За Видів Т-на Володімир Лисівський вр. голова, д-р Любимир Макарушка вр. секретар. 1796

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

КУЗЬМА АДАМОВСЬКИЙ, в Сидзінчівському містечку під Лиском, унаслідок загублення Dowd-товариства копія № 320.703 Seria C. виданий у Волі містої 21.VI. 1918 «Сейшовий інспектор» коней в Перемішчє. Опис коней: палух, ур. 1921 р. вісєт 135 см. шпачочний зі звадою на чолі, вдатний до табору. 17 6

ПІНЧ, пошукує послам до поміч в господарстві з шиття на селі — Лисків згодошення до Адміністрації «Диза» під «Інтенсивна». 1798 1-1

КАВАЛЕР середнього віку з довголітнім досвідом торговельного практиком, обізнаний з книгозберіганням, готує послам. — На жадання казні зложити готівку, есенціальні кєселє. — Згодошення до Адміністрації «Диза» під вулиць. 1799 4-4

НА рати Матеріал 3 подушків 30 дол. Володішівка 75 — В-вади дротані 6 — Камішия до розкладання гобелінів 55 — Футерки розкладані 45 — Гобелінові отомані 55 — Лівія сітки 40 — В-вади сітки 25 — Умивальні 5 — Лівія московє 200 — Дітоні білі асєрвалі 50 — Фабрика 3 А К С. вул. Личацька ч. 132 1781 2-6

СОБА Інтелігентна, свідома, сама тна, приймає дозвілля зложити при одній особі у Львові. — Згодошення Д. Д. до Адміністрації «Диза». 1799 1-1

ПОШУКУЮ інструктора — найкраще укінченого семінариста — до тєчєнні з П. р. учительського семінара — головню розходиться о математичі і фізику. — Згодошення о. М. Рогошевський парох в Сувостів п. Suchostaw. 1793 1-3

ГОДИННИКИ тільки найліпших. Фабрик спеціальні продан за готівку і на гати від десятих дт в найліпшій стосовні лисна фірма Іван Зельтенрайх, Лівів, пл. Маріївська ч. 5. 155-2

РУТИНОВАНИЙ коніплімент негайно зложє послам з адрєката. Може самостійно вести книгозберіг. — Адреса: Надвирни Лиховський, Перемішчє, Шлашєвич ч. 5. для коніплєнта. 1794 1-2

ОПІНІ УГРИН зі Львова — Левадіна у Львівському в-радеку військової книгозберіг, видану чєзє П. К. У. Городок Дайлонський. 1754 1-2

МИКОЛА МАЩЬКО, син Тимка і Єми уроджений п. р. 1883, в Шлаї пов. Яворів унаслідок загублену військовою книжечку видану чєз ПКУ. Городок Яворівський. 1784 3-3

ПЛАТНО високої ціни за золото, брилянти і перлє Домбровської-Розважєвської, Лівів, (Готєль Жоржа), вул. Академічна ч. 2. Опілка безплатно 15 6 47-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст пєзєт єрєнін, єрєні і мєзєзє

д-р Фелікс Ган

Лівів, Городецька 46.

432 Пересвітлівна Рєнтєном. 9-21

Подяка.

Загальні Збоги «Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові», відбудуть днів 12 квітня ц. р. ухвалили висловити прихильну подяку «Народній Лічниці» та Вп. Лікарят: д-р Т. Вурачківському, д-р Я. Гимізієвичеві, д-р М. Лавришіву, д-р І. Курієвичеві, д-р П. Мале-у, д-р Л. Мавсієвичеві, д-р М. Муніш, д-р М. Пилишівичеві, д-р О. Пришій І. Деут. Я. Насосів у Львові, д-р Я. Нагєльков у Вінниці, д-р В. Лавієвський у Бережанах, д-р М. Додзівський у Заліщиках, д-р О. Залужнюку у Володішівці, д-р В. Білозорові І. д-р І. Шинюшків у Коломиї. д-р Р. Нєсторєвичєві у Перемішчє. д-р М. Наривкові у Надєхові, д-р В. Кобзівничков у Самбір, д-р С. Мавсієвичєві у Соколі, д-р К. Рєвєшів у Станиславі, д-р Т. Сємєвичєву у Ст. Самбір, д-р М. Єгєнові І. д-р Л. Лєвєвичєву у Стрі, д-р В. Вітошівський у Тернополі, д-р Т. Вашичєвськє у Чорткові, д-р С. Кушівков у Яворів, — котрі безкорисно зложили лікарську поміч інвалідам УГА протєм книгозберіг Адміністрації його рєку. Головна Рєда. К.ЮДІ у Львові. 1794